

یعقوب تابش 1حسین فراشیانی 2

1دانشجوی دکتری، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید بهشتی، ایران

2دانشجوی دکتری، دانشکده الهیات، دانشگاه فردوسی مشهد، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش تبیین جریان ولیعهدی امام رضا(ع) و مواضع سیاسی ایشان در خصوص این رویداد تاریخی است. روش تحقیق در این مقاله مبتنی بر روش تحقیق تاریخی و تفسیری است که به تحلیل داده های موجود در منابع نوشتاری می پردازد. در جریان ولیعهدی امام رضا(ع) سه جناح سیاسی رویاروی یکدیگر قرار گرفته اند؛ امام رضا(ع)، مأمون و فضل سهل نمایندگان این گروه ها بودند اندیشه ی فراخوانی امام رضا(ع) به مرو تداوم نظریه ی قدیمی الرضامن آل محمد(ص) بود. این نظریه که در تاسیس خلافت عباسی نقش کلیدی داشت در زمان مأمون نیز باید خیزش های ضدعباسی را فرومی نشاند و جانی دوباره به دستگاه خلافت می داد. امام رضا(ع) در مقابل نقشه ی سیاسی مأمون و فضل واکنش سیاسی حساب شده ای اتخاذ نمود. ایشان در طول سفر به ایران و در طول اقامت در مرو با روحیه ای خستگی ناپذیر، رفتارها و گفتارهای مناسب سیاسی از خود به ظهور رساند. مجموع این تکاپوها نتایج شگفتی در جهت معرفی شخصیت ایشان تبیین مفهوم امامت و گسترش فقه سیاسی تشیع در پی داشت.

واژه های کلیدی: امام رضا(ع)، فضل سهل، مأمون، ولایتعهدی